

צו פערענמען

דזשייטאכ בראם
15 טאראנטא ארמיי
געגענאיבער טעמערענס סט.

דזשייטאכ בראם
15 טאראנטא ארמיי
געגענאיבער טעמערענס סט.

קאפיא (ערצעהוונג)

(ערצעהלונג)

[illegible]

ה'תש"ח
צ"כ ע"ה

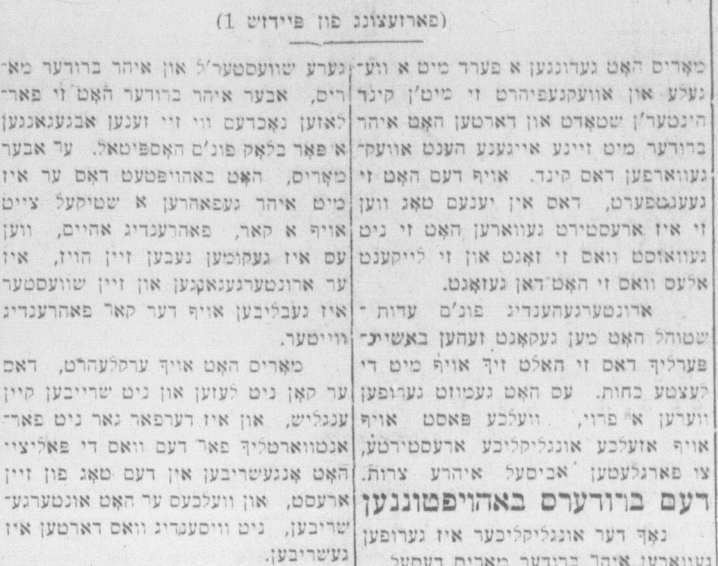
[illegible]

פ' ביים ארום דער
 דורכגעפירט כמעט און
 א צוויי טווענד יארהר
 נענטערט אויף דער פרא
 ווען וועלכע זיינען פאר
 ען אין דורשלאנד אדער
 אין איבעריקא און קענען
 דער אויפגייע ניסס און
 דער און וועלכע זיינען ביי
 געווען טאפא איהרן, די
 צווייגען געווארן אין די
 פון קהילה, די וועלכע
 ווען פון דער רעליגיעזער
 יידישער אטאסאפערע
 ער נענטערט, ווייל ער
 אירעסע פאלט מען מיט
 אפצולייזען און דאס
 וועט זיין אונטערזעהן פאר
 זיך אין די רייזען פון
 זענען ווי אנגעזעהן לעגן
 זייטס מיט גרויסע לערען
 דער זייער ניסס אין א
 מיט אזא ניסס קען מען
 זיינען איינער מיט
 אנדאפע וועט זיין פון
 דער רעפערע וועלכער האט
 צו אראנאזירען דעם לעגן

ביטריים דעסער געפונען שולדיג אין טויט-
שלאג, איזער ברוזער מארים באפרייט

נעם מעדאר

א נעזערשאפט פאר דער עקאנאמישער אויפ-
לעבונג אין פארעמטינא

מיר בעקומען יעדען טאג בריווע פון ארשיטעקטענע מענטשן פון ארשיטעקטע
 און פון לאנד וועגען ארשיטעקטענע געזעלשאפטליכע, ספעציעל ארויסע און
 בריווע וועלכע באקומען זייער פלאץ אין "לעזערס ווינקלעך"
 (דינען זיטערס).
 מיר בעקומען אבער אבאל בריווע וועלכע טראגען א מעהר ברייטערען פאר
 אן אויטעלע מענען ניט דורכגעלאזען ווערען און פונען באהאנדעלט
 ברייטער.
 אויכעט פון אוועלכע בריווע האבען מיר די טעג ערהאלטען, איבער א
 אנגעוועלטמאכער טראגע איבערהויפט און דער וועטנער מיליטע צייט.
 דער בריווע איז געשריבען און אויכעט וועטנער דער געוויסען פאסט
 מאדערט וואס ער האט געטון און ער וועטנער און דערזייער צו אונז מיט
 אונז מיר זאלען איהם דערזעלען צו ער האט ריכטיג געטאנענער אדער ניט.
 דער שרייבער פולט בריווע שרייבט אונטער זיין פולען נאמען נאר צוליב
 אן אוואונקען וויל ער זיין נאמען זאל ניט פארענעמליכט ווערען, און
 געטען פערטעלן זיין פארלאנג.

אונגליקליכע קאן זיין קוועטן
דעם פאסטער אין די אויגען
העכסט מארגען און געווען די געזע-
נע ווען מען האט געזעהן דעם פאסטער
פונ'ם צווייטן אויפ'ן ערד - שטוהל.
מיט געפסטע טריט, און מיט קומענ-
דיג אין דער ריכטונג פון זיינע צוויי אויגן
אונגליקליכע קינדער, איז דער פאסטער צו
געקומען צום ערד - שטוהל, מיט גרויס
כוח, און זיך גוט אריבערגענוי און דער
שבעה האט דעם פאסטער באקאנט גע-
שבעה, געשטענדיג אהיים.
דער קינד - אטאליד האט זיך אויפ-
גאר זיך וואס צו פרעגן, בלויז מר. האט
ביזנעס געטאן זיך אויפגעזען צו דער האט
ווען עס איז געווען זיין קאסטער מיט
זיין קינד, האט ער געקענטערט, [זיין]
פון זיין האלטונג אויפ'ן ערד - שטוהל.
האט מען געקאנט לעזן אהא דער פאסטער
איז מיט זיין יענע מענטשן צו געסטע-
האט פאר זיין קינדער, עס איז העכסט
געניגן אהא מיטע זיך אויפן און אריבער
האט געקענט און וואונדער, מיט שטער-
אכער אויפ'ן פנים איז כמעט געווען ווי
זיכער, אהא דער פאסטער זאגט צו דער
וועלט: "אויב מיינע קינדער האבען זיך
זיכערט און ווי זיינע שטראל".
העכסט מארגען און געווען די אויגן
דרוק ווען די אונגליקליכע ביטריים האט
זיכערגעבראכט און געווען ביזנעס
אויפן פאסטער און געווען אויפ'ן ערד -
שטוהל. די נאכע צייט האט זי געהא-

דער בריוו איז אין קורצען פאלגענדער :

אייך, בעט אייך מיר צו נעמען אן ענטפער אויף מיין בריוו
ווייל מיר גענוסן פאלאט מיך. און איך מען קיין רוה נישט
פילען.

איידער די סלחמה האט אויסגעבראכען ווען די וועלט איז
נאך געווען רוהיג און מירדען האט געהערשט, האט איך זיך
מארגאניזשירט מיט דער לאנד פון די איינגעוואנדערטע
איידען, און וויסנדיג אז זיי וועלן פילע מאהל צוריקע דעם
וואס זיי וויינען נישט ביזנער פון דעם לאנד. סיי זיי
וואסאפלייטען און סיי אין פירונגען לעבען האב איך אויף
מיר גענומען די אויסגאבע צו וועהן העלפען אוועק
ווערען בירגער.

דעם אבער ווען די סלחמה איז געקומען און פאנסקרויטשאן
איז איינגעפירט געווארען אין קעניגער, אן געווען
בעהיים זיך נאר אויף ביזנער אליין, מיט איך אויף אן
הער, עס קומט אויס אז איך האב אנשטאט א סוכה נאר
געטאן א דעה די דאזיגע אירען און האב זיי אריינגעלעגט
אין אן אויגנלייך און פילע לעמטער, "באדאנקען" מיר
דערמאר וואס איך האב פאר זיי געטאן, און עס קומט אויס
אז איך פון דער שולדיגער, וואס וויערע קינדער וויינען צוגענומען
געווארען פאר סאלדאטען.

איך בעט אייך דעריבער ארויסצוגאנען איידער מיינונג, צו האב איך
רוביט געענליכער, און אויב נישט קען זיין א וואונדער
פאר אנדערע.

איינער לעזער

בן מרדכי
אמאדא, אנט.

דאס איז ווירקליך א געהער ענטפער פראגע, ווייל זי פארטיילט און דעם
ע, דארפן אירען באווייזען דעם פאל וואס זיי וויינען געווארען מע
ביזנער ווייל זיי דארפן גען אין דער ארומי געדע נישט.
מיר וועלען פארבינדען ענטפערען אויף דער פראגע פארנען אויף לעבען

דעם איסאראפאצן פונעם דא באגייניגן
 גען פון לעבען, אריינס אין פאלעסטינא;
 און ארויס פערזאליש ביהאטענען, בראד
 שרעק, פארגינגערס דעם אריבערפארן
 פון עמיטאריזשען, נישט איבער דעם טאגס
 פארט פון גוטס, פארטס אדא רעגיסטראציע
 פון דעם וואס ווילען הארען קיין פאלעס-
 טינא, פארייניגענדיג אדאביטספעחאזיס און א
 גוט צושטאנד, אדאביטספעחאזיס און א
 וואס איראדאליקע אייביטען נאך
 פון פאר דרויסען געוועלשאפטליכע אדא-
 ביטס אין פאלעסטינא און העלפט מיט
 ארגאניזירען א בינד פון עמיטאריזשען
 קאנפערענציען, אטאליקענען און דער
 ארגאניזם זענען געפענט געווארען, פון
 דער שיינן פון ביראד אדאביטען ברוי-
 קוס.

וויכטיגע ערפונדונג
אין דער לעצטער צייט האט זיך שטארק
געקערט דער שווינדעל פון שטעה פער-
דריי.
אום איינצווייטן זיך פון באשווינדעלט
ווערען איז העלפטיג ערפונדען געווא-
רן א באשניץ באקאנט אלס „פארשטעק-
גראף“ איז מיט דער הילף פון דער
פאליציי, אז זיך ווער ליכט איינפיר-
ט אין די שטעטישע-לעבן, ווייל
זי האט ווערט „דורכגעשטאנען“ ארויף
פון אן ערן מערד נישט געענדיגט ווע-
רן.

אפלאסאסטיק אלע עקעזיעס ווערען גע-
לעזען אין אירויש.

אלע דריי באפרייט
עס דריטאדע, י. ברייטשטיין און
א. האראס וועלכע זענען איינעלעכע פון
זען אין קוויטען זעלבן לעבן סטודיר פון
וויילאס אלטא, וועלכער איז געווען באד-
שעפטס אין דער קאז שטאטאלאר, און
זענען דריבער וועגנעמישטעכע באפרייט
געווארען.
אלטא איז געפונען געווארען שול -
דיק און דער ערווארטע זיין מיסט.

ער אײזשער פארקס
אױווערזעט

דעם ערשטען פעברואר האט זיך און
האנדעלען געפֿענט דער אידישער
סקיאינגווערזעט צום אנדערנען פון
ניסכאוו האטסע. דאן האטעסטער
געזען. דאן געשויבער און אונז און

עסעס הינט און פערד פריש

זיי יארק מא, 21.
די ארבעט באשעפֿטיקט פון דרייטש
האנד עסעס פערדען פֿיליש, הינט פֿיליש,
און עסעס פֿיליש, אוי מערדעס פֿיליש,
בערגינע, "האטענאראט" פֿיליש "לעטעס אפֿ
קל, א טאפֿעס פון וועלכע איז דא היינט
ערהארטען געווארען.

די תלמוד תורה עץ חיים
פארלאנגט
א גמרא ממדד 12 סינדער
אויף כומע ירוזשעם
די צו ווענדען אין ת"ח

„קעש פאר וויקטארי באנדס“

מיר צעהלען איין געלד פאר „וויקטאריא-באנדס“ מיר
 קויפֿען פֿור בעצאהאלטע באנדס איין אונערלעבאיינ וועלכע
 איזער האט איינגעצאהלט א סתיל.

גור אפסקי'ס
113 Queen St. W. Toronto Ont.
171 James St. North Hamilton Ont.

פרעסמאן ספרינג האטער
ווערט ערעפענט דעם 27-טען מאי
פרעסמאן ספרינג איז עקאנאמיזירט פון אלע נעקסטע דאטאטירן פאר
היידענער פון וואספארן גייער. לעבע און באנוצן פראדאקטן. עס איז
איד באוואוסט אים דער בעסטער וויסער דעווארט.
פאר דעווענאטיוו שרייבט ער
Preston Spring Hotel, Preston Ont.
S. GARFINKEL MGR.

אלע זאלען דאס וויסען אז געדענקען : אז ביי איידאר
שאט פון 407 קרוין סטריט וועט

באקומט איהר צו ווערן צום אלעם וואס איהר פאר
לאנגט און דער דושלער ליון אויף טריקענט איהר
ביי מיר דעם נומ. באוואוסטען שפיעל קאסטען "אד
מענאל" וואס שפיעלען אז ווינט אז קוין ליינען
צו איהר נישט, דאס קענט איהר קוינען פאר עט
אדער לייבסט אפצעהלענען איין פוס אז אלער
ליו ווינערס מיט איין נאראנטי פאר 2 יאחר, קומט
אין אוועקצייגט אייד.

I-SHOOT 407 QUEEN W.
Phone Adelaide 3390

צווישן די וועלכע האבען לעצטענס
פארלירן געענדיגט דעם אנטארקאר
דזש און פארמאן, נעמט זיך אהן
זי אהן, ישראל ראטבארט, און ער
ט מענערדיג אזוי ערפאלגרייך, אז ער
ט באקומען דעם מעדאל אין דעם דעם
רעגירונגס וועגגעבענען קעניג.
ישראל ראטבארט איז יעצט אין נאך
זייער יארג און לאנד, און קומט פון
שטעטלי און גראדענען נעכטליע, וואו
האט מענערדיג געמאכט.

[illegible]

שילדערענדיג צוערשט ווי אזוי די
ליקליכע איז באטראגען געווארען פון
א לומפ, וועלכער איז אנטלאפען
טאראנטא. זי, אז יונגקע, בלויז
זעהר, און פון זעכעצן יאהר אן אר
ענדיג אין א שאפ, זייענדיג די
טער פון א שטענדיג רעליגיעזען אידען
ענס כבוד עס איז זעהר שטארק פאר
נכט דורך אזא פאל, און וועלכער

ט' זי ווער נישט אריינגעלאזן צו זיך
הויז, ווארום קיין איד וואלט אזא
נישט געהאטן לייזען, און פאלט
קאן זי נישט געהאלטען ווערען פאר
אויסצוטרעפן פאר וואס זי האט געטון,
בעפענדיג רחמים פאר איהר האט ער
אלאנסט פון דער דויער, נישט צו
לעבן זי פאר מארג, נאך פאר נישט
אין פאל אבער פון איהר בורדער מא-

דאס פארציגן האט, אונטערן
נאכן דאנערס שטייט און נישט
נע- באווייזן דעם מאן ביי ווע-
נישט האט ערלונגט א פערד מיט ווע-
און דאס איז דער בעסטער באוויי-
מאכט און נישט געווען אים איהר
דאס קינד איז איבערגעלאזט אויפ'ן
ע בעמען רחמים פאר איהר
אסורר- נישט דערע פונ'ם קאנאן -
געווען זעהר א קלאר און פיל מיט

גאסאפטיבע שטעלען.
צוגעשטאמט האט דער קראון -
ש'ס פערזעהרט דו וואוירי ב'ז מרענען
ש'ענענענדיג די לאנגע פון דער אונגלייך
ונענע מידעלע, אבער, "מיר טא-
גיס זיין קוין פיינליגע, מיר מווען
פיהרען דאס גענען", האט דער
אטאירי געענדיגט.

מארוואקס פונ'ם רוואדזש

ווען רוואדזש'ס מידעלסטאק האט אפ-
גענוג און ענבען אונטערוואקסענע
אונטערוואקסענע.

דושיק, האט ער אויף זעהר שמאך
דייטשט אויף דע אונטערליבער לאך
און מען אנטקלאמטער און כמעט ווי
דען האבט איר איהר נטט צו שטעלן
אין סאדע, נאך פאר מייט "שלא
אנטקלאמט אבער פאר" דורדע,
דע דורדעזשט שמאך אנטקלאמט
דע מענעליכקייט וון אזא פאל
דעאדערט וון דע דורדעזשט אונטער
ען דאס געזעט און נישט ווייז פייגלייך

און אז ער האט דערפון געליטען האט זי
געוואוסט דערפון וואס ער האט יעדעס
מאל וואס זי איז צו איהם צוגעגאנגען
געפונעם איהר.
וועסטו ער מאראי איז פאר מיר מין
ברענע ניטא?
מאראי פלעגט איהם גלייך ניט ענט-
פערן. זי האט איהם אוי דרי אייגען ניט
געזעהן.

דער וועלט האט גענומען זיין לויבעט
איהר איז אים גוט געווען ווייל זי
האט זיך געשראקען און איהרע פלעגער
וועגערט זי האט אנגעהויבן זענען מיט
ווייזונגען און וועלט האט געברענגט צו איהר
וועג זי האט דעריבער גענומען טראכטען
זענען געסענע און מעהר ווייזונגען פאר
מאראל איז פאר דער נאטור געווען זעה
אין אידעע, צו טון געוואלט פאר יענעם
פאר איהר גענוען א פארשטינענע

צו לייענען אזוי האט איבערגעגעבן יאסע
לען פארשטענדלעכע בריווע.
פאר אנטוואר איינוו איז דאס געווען
א סטחא, וי האט געשריבן אז די האט
זי איהר געוויסע ארומגעגעבן א
פלקע וועלכע דאס וי דארטען געלייגט
אז פון וועלכע וי האט זי געגעבן שטוד
ווערען. דאס דארף האט איהר אבער
ווער געטון. וי האט געוואוסט אז מיט
דעם בריווע וועלכע וי גיט איהם איז מיט
גראבס וי איינו א גרוס אס איהר ליער
אז איהר אייגענע בריווע וועלכע וי
געשריבען האט אסאכע אז איהר
אייבער איבערגעגעבן פיינעלעך
די בריווע וועלכע איז געווען אז געסטרע
אז איהר אייגענע בריווע וועלכע וי
געשריבען האט אסאכע אז איהר
אייבער איבערגעגעבן פיינעלעך

[illegible]

"פייגעלע"

אבער וואס אזוי טיילען, האט ער
וויילד גענוצט, מאטשעס, בעד וואס ער
פערט זי איהם זיט אויף זיין ברעט
אז דאס טאטש מעלדט אז ווייל שניצל
זיז זי האט זיין דערוואוסט אז ער איז
פארוואקסענ ווייל זי מער פון איהם
ניש וויסען?
ניין, און אזוי טיילען, האט ער
זיך אליין געשטעלט, געשטעלט, וועט
מיך זיך פארשעסן, זי וועט זיך פאר
עסען איהר איסעלען אזוי שניצל אז זי
האט זיך געוויס געשטעלט אז זי דאס

בען איז אים אזא שאטקען
דעם האט מורא געמאכט צו ווירען
צו אים אזא האס ווי האס צו בארגענס
געסטען אז פאר אים ווערט עס
געטון צו לאזן אליין מיט זיינע
און אונטערן אויסוירן אז ווי
אין אנהער דראכטען אין
אין איםעס בעס.
צו עטליכען האבען ארגומענטירט
דעם האס צו ווערואוס אים
ס'ט ווען דער געשטעלע מיט
אונטערן אויסוירן אז ווי

ויטש פערעלע ווייז וויינע נייטשטע
 זענען פילע נעכטער געווען.
 באריל'אן איז אויך נים געווען שטארק
 צו מאכן ווען זיז אויף פאר אסעלען אויטא
 נעגאציעס ווען דאס איז ארבעט צייט
 איהר וועט נים געשיינען אויז שטענע
 באוועגנע אסעלען איהר זענען לעבען
 בערהויפט צו פארנעמען און פיינע
 עסן.
 ווען דאס איז ארבעט צייט צו אסעלען
 ליכטס פיינעלע אויז שטארק ווען קיין מאן
 האט נישט קיין פאר נים געלעבט פאר ווען
 איז נייטס ווען שטארק צו וויין און וויי
 לעבען. דאס אבער איהר נאך שטער
 געוועזענע צו חיהל ווען דאס איז איהם נים
 וערן דעם איהר און איז דאס איהם אפגע-